

Na osnovu člana 158. stav 1. tačka 1) Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 162. sjednici održanoj 14. februara 2011. godine, donosi

U R E D B U

O PRAVILIMA SLUŽBE ZA PROFESIONALNE I DOBROVOLJNE VATROGASNE JEDINICE I VATROGASNE JEDINICE PRAVNIH LICA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovom uredbom propisuju se pravila službe za profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice i vatrogasne jedinice pravnih lica (u daljem tekstu: vatrogasna jedinica), formacija vatrogasnih jedinica, prava i dužnosti vatrogasaca, naredbe i komande, vježbovni postupci i radnje u vatrogasnim jedinicama, vatrogasni objekti i dežurstva, izvještaji i analiza vatrogasne intervencije, vatrogasne vježbe, svečanosti, takmičenja, počasti i knjige evidencije u vatrogasnim jedinicama.

Član 2.

Pripadnici vatrogasne jedinice (u daljnjem tekstu: vatrogasci) u okviru operativnih i drugih poslova vatrogasne jedinice utvrđenih u članu 68. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09 - u daljem tekstu: Zakon), dužni su obezbijediti da vatrogasna jedinica u svakom momentu i u svim uvjetima bude spremna za blagovremeno i efikasno gašenje požara i za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara (u daljem tekstu: zaštita i spašavanje).

II - FORMACIJA VATROGASNIH JEDINICA

Član 3.

Lična i materijalna formacija, područje djelovanja i unutrašnja organizacija vatrogasne jedinice, utvrđuje se odlukom o osnivanju vatrogasne jedinice za područje kantona, opštine i grada na osnovu procjene ugroženosti i plana zaštite od požara kantona, opštine i grada.

Član 4.

Vatrogasna jedinica organizuje se u sljedeće formacijske oblike:

- 1) Vatrogasno odjeljenje - najmanje devet vatrogasaca,
- 2) Vatrogasni vod (najmanje 21 vatrogasac) - dva do četiri odjeljenja,
- 3) Vatrogasna četa (najmanje 42 vatrogasca) - dva do četiri voda,
- 4) Vatrogasna brigada (najmanje 84 vatrogasca) - dvije i više četa.

III - PRAVA I DUŽNOSTI VATROGASACA

Član 5.

Vatrogasci u obavljanju poslova i zadataka iz vatrogasne djelatnosti, svoja prava i dužnosti izvršavaju u skladu sa zakonom, ovom uredbom i drugim općim aktima, a naročito:

- 1) propisno primjenjuju, stvaralački razvijaju i sistemski usavršavaju vatrogasnu struku,
- 2) čuvaju i izgrađuju međusobne kolegijalne odnose, razvijaju međusobno povjerenje i unapređuju kvalitet rada u vatrogasnim jedinicama,
- 3) u svakoj prilici čuvaju ugled vatrogastva i svoj lični ugled,
- 4) stručno se usavršavaju,
- 5) čuvaju državnu, službenu i poslovnu tajnu,
- 6) čuvaju i održavaju vozila, opremu, uređaje i druga sredstva za zaštitu od požara,

- 7) za vrijeme službene dužnosti, nose propisanu radnu uniformu, ličnu i kolektivnu zaštitnu opremu prilikom vatrogasnih intervencija i drugih intervencija zaštite i spašavanja, a prilikom održavanja svečanosti, takmičenja i počasti koje organiziraju vatrogasne jedinice ili kad su vatrogasne jedinice pozvane da učestvuju u drugim javnim manifestacijama, nose svečanu uniformu,
- 8) svoje obaveze izvršavaju savjesno, požrtvovno i disciplinovano,
- 9) odazivaju se pozivu na obavljanje službene dužnosti, kao što je: učešće u vatrogasnoj intervenciji i intervenciji prilikom prirodne i druge nesreće, dežurstvo, vatrogasna vježba ili takmičenje, kontrola spremnosti, provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, obuka, smotra i slično,
- 10) u slučaju posebnih mjera zaštite od požara ili za vrijeme trajanja prirodne ili druge nesreće prijavljuju svoje udaljevanje, po privatnom ili drugom poslu, izvan mjesta prebivališta,
- 11) učestvuju na intervencijama i ne napuštaju mjesto intervencije bez odobrenja rukovodioca akcije gašenja požara, osim u slučaju očigledne opasnosti po svoj život,
- 12) službenu dužnost napuštaju tek nakon što dođe smjena ili dobiju odobrenje nadležnog rukovodioca akcije gašenja požara na dužnosti komandira smjene,
- 13) zadatke izvršavaju prema načelima vatrogasne taktike, kako bi za najkraće vrijeme sa najmanjim mogućim oštećenjima objekta i imovine postigli bezbjedan rad i uspješno obavili vatrogasnu ili drugu intervenciju,
- 14) provode naredbe i komande koje se odnose na izvršavanje službenih dužnosti,
- 15) sredstva veze upotrebljavaju isključivo prema uputstvu za njihovo korištenje,
- 16) izvršavaju i druge poslove utvrđene Planom i Programom rada vatrogasne jedinice i
- 17) poštivanje načela Etičkog kodeksa za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/05 i 82/09).

Ukoliko kod izvršavanja komande prilikom akcije gašenja požara, nastupe okolnosti koje traže izmjenu komande, vatrogasac je dužan, bez oklijevanja, o tome obavijestiti rukovodioca akcije gašenja požara, koji mu je izdao komandu. Ako vatrogasac, zbog nastale situacije, o tome ne može obavijestiti rukovodioca akcije gašenja požara, koji mu je izdao komandu, u tom slučaju na svoju odgovornost izvršava zadatak prema svom znanju i ubjedenju.

Član 6.

Vatrogasac je dužan ispoljavati inicijativu, odlučnost, odvažnost, hrabrost, poštenje, kolegijalnost i izdržljivost.

Član 7.

Prava i dužnosti vatrogasca utvrđena u čl. 5. i 6. ove uredbe, primjenjuju se i na pripadnike u dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama i u vatrogasnim jedinicama pravnih lica.

Prava, dužnosti i ovlaštenja starješina vatrogasnih jedinica, ostalih starješina unutar jedinica (starješine ispostava i drugih sastava i formacija) i komandira iz člana 78. Stav 1. Zakona, utvrdit će se propisom iz člana 158. stav 1. tačka 2) Zakona.

Član 8.

Prilikom prijema u radni odnos, vatrogasac prima pisani opis pravila službe i svojini potpisom potvrđuje da je upoznat sa tim pravilima. Potpisani opis pravila službe odlaže se u personalni dosije vatrogasca.

Pripadnici dobrovoljne vatrogasne jedinice pored potpisanog opisa pravila službe iz stava 1. ovog člana, daju i usmenu svečanu izjavu ispred stroja vatrogasne jedinice, na način utvrđen u članu 51. ove uredbe.

IV - NAREDBE I KOMANDE

Član 9.

Komandovanje u vatrogasnoj jedinici zasniva se na principu subordinacije.

Vatrogasci su dužni izvršavati naredbe i komande nadređenog starješine.

Naredbe se izdaju za obavljanje redovnih poslova i zadataka u vrijeme obavljanja službene dužnosti i mogu biti usmena i pismena.

Komanda se izdaje za obavljanje vježbovni postupaka i radnji i drugih redovnih poslova i zadataka u vrijeme obavljanja službene dužnosti, dojave požara ili drugog događaja, vježbe, intervencije gašenja požara ili intervencije zaštite i spašavanja.

Član 10.

Komande moraju biti blagovremene, kratke, jasne, glasne i potpune, kako bi ih čuli i razumjeli svi pripadnici vatrogasne jedinice.

Komande se izvršavaju bez pogovora, osim ako izvršenje komande predstavlja krivično djelo i kada je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima.

V - VJEZBOVNI POSTUPCI I RADNJE U VATROGASNIM JEDINICAMA

1) Postrojavanje i zauzimanje stava

Član 11.

Vježbovni postupke i radnje vatrogasci, u vatrogasnim jedinicama, izvode kao pojedinci jedinice, u toku obavljanja službene dužnosti.

Jedinice veličine odjeljenja i voda izvode vježbovne postupke i radnje u propisanim strojevima, a čete i veće jedinice u poretcima.

Stroj - poredak je raspored u kojem su vatrogasci, vozila i druga tehnička sredstva u jedinicama, postrojani po čelu i dubini na određenim odstojanjima i razmacima.

Starješina vatrogasne jedinice, izdajući komandu, određuje u koji će se zborni stroj - poredak, postrojiti jedinica,

Vrstu - čine vatrogasci koji stoje u stroju – redu jedan do drugog.

Odstojanje između vatrogasaca je udaljenost koja se mjeri od lakta jednog, do lakta drugog vatrogasca.

Red (kolonu) - čine vatrogasci koji stoje u stroju - poretku jedan drugom u zatiljak. Ako za vatrogascem iz jedne vrste ne stoji drugi vatrogasac, takav se red naziva nepotpun. Zadnji red mora uvijek biti potpun.

Razmak je udaljenost između vatrogasaca mjerena od stopala do vrha prstiju narednog vatrogasca.

a) Postrojavanje

Član 12.

Starješina vatrogasne jedinice prije postrojavanja određuje mjesto, vrstu postrojavanja, odjeću i opremu. Nakon postrojavanja provjerava brojno stanje, vanjski izgled vatrogasaca, ujednačenost i prilagođenost lične opreme.

Vatrogasci se postrojavaju u vrstu, dvije vrste, kolonu, dvije kolone i četiri kolone.

Vrsta - jednovrsni stroj je postrojavanje, u kojem vatrogasci stoje jedan pored drugoga na odstojanju 0,10 m. U vrstu se postrojava grupa i odjeljenje i veće jedinice.

Dvije vrste - dvovrsni stroj je stroj u kojem su vatrogasci raspoređeni u dvije vrste tako da se vatrogascima prve vrste nalaze u zatiljak vatrogasci druge vrste na odstojanju 0,10 m i razmaku između dvije vrste od 1,10 m.

Kolonu čine postrojani vatrogasci jedan za drugim u zatiljak na odstojanju od 1,10 m.

Dvije kolone čine vatrogasci postrojani jedan za drugim u zatiljak na odstojanju od 1,10 m i

razmaku između dvije kolone od 0,10 m.

Četiri kolone čine postrojeni vatrogasci jedan za drugim u zatiljak na odstojanju od 1,10 m i razmaku između dvije kolone od 0,10 m.

Član 13.

Postrojavanje vatrogasnog odjeljenja za izvođenje vježbe obavlja se na komandu starješine vatrogasne jedinice (u daljem tekstu: starješina): "Odjeljenje u dvije vrste zbor!".

Na datu komandu odjeljenje se postrojava u dvovrsni stroj na udaljenosti od pet koraka ispred starješine.

U cilju poravnanja vatrogasaca u vrsti izdaje se komanda "Na desno (lijevo) ravnaj - SE!".

U cilju poravnanja vatrogasaca u koloni izdaje se komanda "U zatiljak!".

Oslobađajući stav na mjestu odmor zauzima se na komandu "Na mjestu - ODMOR!". Kada se želi otpustiti postrojena jedinica ili vatrogasac izdaje se zapovijed "OTPUST!". Kada se želi otpustiti postrojba koja se kreće izdaje se zapovijed "Ot -PUST!".

Ako izdata komanda nije pravilno i dobro izvedena, starješina izdaje komandu: "Ponovi!".

Na komandu "Ponovi", vatrogasci zauzimaju stav u kojem su bili prije izdavanja komande. Svaki put kada se izda komanda "Ponovi", starješina prije izdavanja te komande mora objasniti pogrešku zbog koje je izdao komandu "Ponovi".

b) Zauzimanje stava vatrogasca pojedinca i vatrogasaca u stroju

Član 14.

Osnovni stavovi su: "pozor", "na mjestu odmor", "na desno (na lijevo) ravnaj se", "pozdrav" i "zatiljak".

Osnovni stav "Pozor" zauzima se na komandu starješine za postrojavanje i na komandu "Pozor!". Vatrogasac pojedinac ili u stroju u osnovnom stavu stoji pozorno. Koljena su prirodno ispružena, pete se dodiruju, vrhovi stopala su razmaknuti za širinu stopala. Gornji dio tijela je uspravan, prsa su prirodno izbačena. Ramena su u istoj visini i u prirodnom položaju. Težina tijela je ravnomjerno raspoređena na oba stopala. Ruke su prirodno pružene s malo izbačenim laktovima, dlan dodiruje bedra, prsti su ispruženi, srednji prst je na stvarnom ili zamišljenom rubu hlača. Glava je prirodno uzdignuta, brada malo privučena prema vratu, a pogled usmjeren naprijed u visini očiju.

Stav na mjestu odmor, zauzima se na komandu starješine: "Na mjestu - ODMOR!". Vatrogasac iskoračuje kraći korak u lijevu stranu, istovremeno obje ruke stavlja na leđa. Desnom rukom hvata šaku lijeve ruke. Šaka lijeve ruke je zatvorena. Ako lijevom hvata šaku desne ruke onda je desna šaka zatvorena. Stav tijela je opušten, a težina tijela ravnomjerno raspoređena na oba stopala.

Stav na desno (lijevo) ravnaj se, koristi se kod poravnanja vatrogasaca u vrsti, a zauzima se na komandu starješine "Na desno (lijevo) ravnaj - SE!". Na ovu komandu svi u vrsti, osim prvog na krilu, koji gleda ravno, okreću glavu u desno (lijevo) i poravnavaju se prema prvome. Po izvršenom poravnanju starješina vatrogasne jedinice uvijek izdaje komandu: "Pozor!".

Za poravnanje vrste po dubini starješina izdaje komandu: "U zatiljak!". Na ovu komandu svaki vatrogasac u drugoj vrsti poravnava se u zatiljak s vatrogascem u prvoj vrsti na odstojanju od 0,10 m. Ovo ravnanje se koristi i za poravnanje u koloni gdje se vatrogasci poravnaju jedan za drugim na rastojanju od 1,10 m.

c) Stav starješine prije i za vrijeme izdavanja komandi

Član 15.

Prije izdavanja komande, starješina zauzima osnovni stav pozor, a nakon toga izdaje komandu. Nakon izdate komande: "Pozor!" starješina vodi računa da vatrogasci ne stoje u tom stavu duže vrijeme.

Starješina izdaje komande uvijek ispred stroja ili sa strane ako se vatrogasci kreću, ali nikada iza njihovih leđa. Prilikom postrojavanja starješina se postavi tako da se formacija može postrojiti

ispred njega, lijevo, desno i u dubinu, kako bi starješina po završenom postrojavanju ostao na sredini postrojene formacije.

d) Pozicija starješine u odnosu na stroj u kretanju

Član 16.

Starješina vodi stroj u kretanju na način daje stroj uvijek sa njegove desne strane. Pozicija starješine u odnosu na stroj u kretanju je na kraju prve trećine postrojenih vatrogasaca.

2) Okreti

Član 17,

Vatrogasac pojedinac ili u stroju, okrete izvodi brzo i odrješito. Nakon izvedenog okreta, ponovo zauzima stav pozor.

Okreti mogu biti: nadesno, nalijevo i čelom nazad, a izvode se na mjestu ili u kretanju. Okreti nadesno i nalijevo iznose kružnice (90°), a čelom nazad kružnice (180°). Okreti na mjestu izvode se na slijedeće komande: "Nade - SNO!" "Nalije - VO!" "Čelom na-ZAD!".

a) Okreti na mjestu

Član 18.

Okret na desno izvodi se u dva dijela:

- 1) vatrogasac se okreće na peti desne i prstima lijeve noge, zadržavajući pri tome pravilan položaj tijela i ruku. Pri okretu, noge se ne savijaju u koljenima, težina tijela prenosi se na desnu nogu;
- 2) lijeva noga se hitro primakne do desne. Okret na lijevo izvodi se isto u dva dijela:
  - 1) vatrogasac se okreće na peti lijeve i prstima desne noge, zadržavajući pri tome pravilan položaj tijela i ruku. Pri okretu, noge se ne savijaju u koljenima, težina tijela prenosi se na lijevu nogu;
  - 2) desna noga se hitro primakne do lijeve. Okret čelom nazad izvodi se istim postupkom kao i okret na lijevo.

Član 19.

Na komandu starješine: "Otpust!" vatrogasac, ako je bio u stavu pozor, najprije rukom pozdravi starješinu. Kada starješina, uzvratil pozdrav, vatrogasac spušta ruku, okreće se čelom nazad i odlazi. Ako je vatrogasac bio u stavu na mjestu odmor, najprije zauzme stav pozor, a onda primjeni postupak iz stava 1. ovog člana. Na komandu "Otpust!", odjeljenje (ili druga formacija) koje je bilo u stavu pozor, ne mijenja stav već pričekava pozdrav, starješine koji to čini rukom, a kad starješina spusti ruku vatrogasci odjeljenja (ili druge formacije), okreću se čelom nazad i odlaze. Ako je odjeljenje bilo u stavu na mjestu odmor, svi vatrogasci najprije zauzmu stav pozor, a onda primjene postupak iz stava 2. ovog člana.

b) Okreti u kretanju

Član 20.

Okrete u kretanju vatrogasci izvode na slijedeće komande: "Na - de - SNO!" "Na - lije - VO!" "Čelom - na - ZAD!". Okret na desno u kretanju izvodi se u dva dijela:

- 1) vatrogasac koji se kreće, na izvršni dio komande (koji se izgovara pod desnom nogom), iskorači još jedan polukorak lijevom nogom;
- 2) okrene se na prstima obiju nogu na desno i desnom nogom produži kretanje u smjeru komande. Okret na lijevo u kretanju izvodi se u dva dijela:
  - 1) vatrogasac koji se kreće, na izvršni dio komande (koji se izgovara pod lijevom nogom), iskorači još jedan polukorak desnom nogom;
  - 2) okrene se na prstima obiju nogu na lijevo, i lijevom nogom produži kretanje u smjeru komande. Okret Čelom nazad u kretanju izvodi se u tri dijela:

- 1) vatrogasac koji se kreće, na izvršni dio komande (koji se izgovara pod lijevom nogom) iskorači još jedan polukorak desnom nogom s osloncem na prednji dio stopala;
- 2) okrene se na prstima obiju nogu na lijevo i poslije okreta težinu prebaci na lijevu nogu;
- 3) iskorači desnom nogom i produži kretanje. Pri okretu ruke su prislonjene uz tijelo.

c) Okreti u kretanju trčećim korakom

Član 21.

Kretanje trčećim korakom vatrogasac izvodi po istoj komandi i na isti način kao i pri kretanju korakom. Poslije okreta vatrogasac odlazi trčećim korakom.

3) Pozdravljanje

Član 22.

Vatrogasci su dužni, kada nose uniformu, međusobno se pozdravljati. Vatrogasac sa nižom funkcijom ili činom dužan je pozdraviti vatrogasca sa višom funkcijom ili činom, koji je dužan da uzvрати pozdrav.

Vatrogasci sa istom funkcijom ili činom dužni su se istovremeno pozdraviti.

a) Pozdravljanje u mjestu

Član 23.

Vatrogasci se pozdravljaju rukom kada se ne nalaze u stroju ili okretom glave kada su postrojani. Vatrogasac izvan stroja pozdravlja desnom rukom i to čini na način da zauzme stav pozor, podiže desnu ruku pored tijela i kažiprst stavlja u visinu sljepoočnice. Ostali prsti su ispruženi i sastavljeni, dlan je okrenut prema licu. Lakat je prirodno savijen u visini desne strane prsa. Lijeva ruka je prirodno ispružena s malo izbočenim laktom, dlan dodiruje bedra, prsti su ispruženi, srednji prst je na stvarnom ili zamišljenom rubu hlača. Ovakav način pozdrava vrijedi s kapom ili s kacigom na glavi, odnosno bez njih.

b) Pozdravljanje u stroju

Član 24.

Ako se pozdravlja odjeljenje, ono se uvijek postrojava u dvovrsni stroj.

Vatrogasci postrojani u odjeljenje (ili drugu formaciju) pozdravljaju stavom pozor i okretom glave. Na komandu "Pozdrav!" svi postrojani vatrogasci zauzimaju osnovni stav pozor, a samo pogledom prate trenutno događanje (podnošenje raporta, podizanje zastave...).

Na komandu "Pozdrav na lije-VO (na de -SNO)!" svi postrojani vatrogasci zauzimaju osnovni stav pozor, okreću glave na lijevo (na desno) i pogledom prate trenutno događanje (dolazak višeg starješine, svečanog gosta, i sl.). Komanda se izdaje kada npr. viši starješina dođe na 15 do 20 koraka od odjeljenja.

Postrojani vatrogasci pogledom i laganim okretanjem glave prate dolazak starješine. Nakon izdate komande za pozdrav, starješina obavezno izdaje komandu: "Po - ZOR!", a nakon toga može izdati komandu: "Na mjestu - ODMOR!", "OTPUST!" ili neku drugu komandu.

c) Pozdravljanje u kretanju

Član 25.

Starješina koji vodi odjeljenje (ili drugu formaciju), obavlja pozdravljanje u kretanju.

Stav starješine koji pozdravlja isti je kao i kod pozdrava na mjestu, izuzev što se kreće i što pogledom prati višeg starješinu, goste, zastavu ili vatrogasce odjeljenja (ili druge formacije) koje pozdravlja.

Starješina koji pozdravlja, diže ruku na pozdrav kada se približi na deset koraka onome koga će pozdraviti i istovremeno prelazi u vježbovni korak.

Član 26.

Starješina koji vode odjeljenje (ili drugu formaciju), kada se približi na 10 koraka onome koga će pozdraviti, izdaje komandu: "Pozdrav nade - SNO!" ili "Pozdrav na-rije -VO!" u zavisnosti na kojoj je strani onaj koga pozdravlja.

Na komandu iz stava 1. ovog člana, odjeljenje (ili druga formacija) prelazi iz običnog u vježbovni korak i istovremeno okreće glave i pogledom prati onog/one koje pozdravljaju, osim čelnog koji i dalje gleda ravno ispred sebe održavajući pravac kretanja.

Starješina koji vodi odjeljenje (ili drugu formaciju) također se kreće vježbovnim korakom i pozdravlja kao pojedinac. Kada začelje prođe pored onog/onih koje su pozdravljali, starješina spušta ruku i izdaje komandu: "Po - ZOR!". Na ovu komandu vatrogasci okreću glavu ravno i produžavaju kretanje običnim korakom.

Ako starješina želi otpustiti vatrogasce u mirovanju on izdaje komandu: "OTPUST!", a ako to želi učiniti dok se još kreću, izdaje komandu: "Ot - PUST!". Na ovu komandu odjeljenje (ili druga formacija) stane, vatrogasci zauzmu stav pozor i kad ih starješina pozdravi okreću se čelom nazad te slobodno odlaze.

4) Postupci kod intoniranja himni

a) Postupci vatrogasaca u stroju

Vježbovni postupke i radnje vatrogasci, u vatrogasnim jedinicama, izvode kao pojedinci jedinice, u toku obavljanja službene dužnosti.

Jedinice veličine odjeljenja i voda izvode vježbovne postupke i radnje u propisanim strojevima, a čete i veće jedinice u poretcima.

Stroj - poredak je raspored u kojem su vatrogasci, vozila i druga tehnička sredstva u jedinicama, postrojani po čelu i dubini na određenim odstojanjima i razmacima.

Starješina vatrogasne jedinice, izdajući komandu, određuje u koji će se zborni stroj - poredak, postrojiti jedinica,

Vrstu - čine vatrogasci koji stoje u stroju – redu jedan do drugog.

Odstojanje između vatrogasaca je udaljenost koja se mjeri od lakta jednog, do lakta drugog vatrogasca.

Red (kolonu) - čine vatrogasci koji stoje u stroju - poretku jedan drugom u zatiljak. Ako za vatrogascem iz jedne vrste ne stoji drugi vatrogasac, takav se red naziva nepotpun. Zadnji red mora uvijek biti potpun.

Razmak je udaljenost između vatrogasaca mjerena od stopala do vrha prstiju narednog vatrogasca.

a) Postrojavanje

Član 27.

Za vrijeme intoniranja himne Bosne i Hercegovine vatrogasci postrojani u odjeljenje (ili drugu formaciju) stoje u osnovnom stavu pozor tj. na pozdrav.

Starješina ako je izdvojen (ispred ili sa strane) pozdravlja rukom sa pogledom usmjerenim prema mjestu događanja.

Po intoniranju himne starješina može izdati komandu: "Po -ZOR!" i "Na mjestu -ODMOR!", a ako starješina to ne učini pripadnici vatrogasne jedinice sami zauzimaju taj stav.

b) Postupci vatrogasaca van stroja

Član 28.

Ako se vatrogasac zatekne za vrijeme intoniranja himne van stroja, zauzima stav za pozdravljanje u mjestu, tijelom okrenut prema mjestu događanja.

c) Postupci vatrogasca u zatvorenom prostoru

Član 29.

Pri ulasku u zatvorenu prostoriju gdje su istaknuti državni i vatrogasni simboli (zastava, grb), vatrogasci su dužni samoinicijativno skinuti kapu, a ponovo je vratiti na glavu tek po izlasku iz prostorije.

U zatvorenom prostoru na početku intoniranja himne, vatrogasci se postavljaju u osnovni stav pozor tj. na pozdrav. Po završetku intoniranja himne vatrogasci se vraćaju u prethodne pozicije.

d) Počasni pozdrav

Član 30.

Vatrogasci u svečanim prilikama kao i prilikom iskazivanja počasti umrlom vatrogascu, pozdravljaju počasnim pozdravom.

Za počasni pozdrav komanda je "Počasni po - ZDRAV!". Pripadnici vatrogasne jedinice zauzimaju stav i provode radnje kao i kod pozdravljanja.

e) Prilaženje starješini

Član 31.

Vatrogasac prilazi starješini običnim korakom, osim kada predaje raport ispred jedinice. Na razmaku od 5 - 6 koraka od starješine vatrogasac zauzima čvršće držanje gledajući ga ravno u oči. Prilazi mu na dva do tri koraka, zaustavlja se, zauzima stav pozor, pozdravlja rukom i obraća se, na sljedeći način:

- 1) U slučaju da je neposredno pozvan, vatrogasac se obraća riječima: "Izvolite gospodine starješina!" Ako ga starješina ne poznaje, vatrogasac se predstavlja (zvanje, ime i prezime).
- 2) U slučaju da je posredno pozvan vatrogasac se obraća riječima: "Gospodine starješina zvali ste me!" Ako ga starješina ne poznaje predstavlja se.
- 3) U slučaju da prilazi starješini, a starješina ga nije pozvao: "Gospodine starješina molim..." (kratko obrazlaže svoj zahtjev). Ako ga starješina ne poznaje, predstavlja se. Poslije obraćanja starješini, vatrogasac zauzima stav na mjestu odmor i daljnji razgovor obavlja u tom stavu ili stavu kojeg odredi starješina. Kada je razgovor završen, starješina izdaje komandu "OTPUST!" Na izdatu komandu vatrogasac pozdravi, postupi kako je predviđeno na komandu otpust.

5) Kretanje

a) Vrste i način kretanja

Član 32.

Vatrogasac ili vatrogasna jedinica mogu se kretati: korakom, trčećim korakom i trkom. Kretanje uvijek počinje lijevom nogom. Za kretanje korakom, brzina je od 114 do 116 koraka u minuti, za kretanje trčećim korakom brzina iznosi 160 do 170 koraka u minuti, a za kretanje trkom nije određen broj koraka, već se udaljenost savladava u najkraćem vremenu.

Dužina koraka krećući se korakom približno je oko 75 cm, dok dužina koraka krećući se trkom nije određena. Kod kretanja ruke su slobodno opuštene i u laktima se gibaju u ritmu kretanja, najviše do visine opasača (90°).

b) Vrste koraka

Član 33.

Korak iz člana 34. stav 1. ove uredbe može biti: vježbovni, obični i slobodni.

Vježbovni korak primjenjuje se kada vatrogasna jedinica iskazuje počast u kretanju, kada starješina predaje raport ispred vatrogasne jedinice i pri svim vježbovnim postupcima.

Obični korak primjenjuje se u svim ostalim prilikama. Kod kretanja običnim korakom svi vatrogasci istovremeno se kreću u korak pod istu nogu.

Slobodni korak primjenjuje se: u kretanju vatrogasne jedinice preko mosta, podvodnog, zaleđenog i strmog terena i u drugim sličnim (neuobičajenim) uslovima. Kod kretanja slobodnim korakom vatrogasci se ne kreću u korak pod istu nogu.

d) Kretanje korakom

Član 34.

Kretanje vatrogasca ili vatrogasne jedinice, ako se u izdatoj komandi ne precizira vrsta koraka - vježbovnim je korakom.

Na izdatu komandu starješine; "Vatrogasac stu - PAJ!" i "Odjeljenje stu - PAJ!" vatrogasac lijevom nogom iskorači naprijed tako da je noga savijena u koljenu, stopalo je prstima blago okrenuto prema tlu i podignuto 15 cm. Zatim se noga u koljenu malo ispruži i čvrsto vrati na tlo. U tom se trenutku noga potpuno ispravi (zategne) u koljenu i težina tijela se prenese na nju. Desna noga je ispružena. Kad vatrogasac težinu tijela prenese na lijevu nogu, desnom nogom nastavlja kretanje na isti način kao i lijevom nogom.

Kretanje odjeljenja običnim korakom započinje na izdatu komandu starješine: "Odjeljenje običnim korakom stu - PAJ!".

Kretanje voda slobodnim korakom, izdaje se komandom "Vod slobodnim korakom stu - PAJ!". U slučaju prestrojavanja i potrebe pristizanja čelnih pripadnika vatrogasne jedinice mogu se kretati i kraćim korakom (do 20 cm). Da bi čelni vatrogasci iz kretanja korakom normalne dužine prešli u kretanje kraćim korakom izdaje se komanda "Kraćim kora - KOM!".

Da se iz kretanja kraćim korakom pređe u korak normalne dužine izdaje se komanda "Punim kora - KOM!".

Iz kretanja vježbovnim korakom u kretanje običnim i iz kretanja običnim korakom u slobodni i obrnuto prelazi se na komandu "Običnim kora - KOM!", "Slobodnim kora - KOM!" "Vježbovnim kora - KOM!". Na izvršni dio komande pod lijevom nogom, desnom se iskorači još jedan korak i lijevom pređe u korak izdat naredbom.

e) Kretanje trčećim korakom

Član 35.

Kretanje vatrogasaca i vatrogasne jedinice trčećim korakom s mjesta, započinje na komandu starješine; "Trčećim korakom na - PRIJED!" Pri kretanju trčećim korakom, ruke su savijene u laktima za približno 90° i gibaju se pored tijela u ritmu trčanja. Vatrogasna jedinica trči u korak. Prelaz iz kretanja korakom u trčeći korak izvodi se nakon komande "Trčećim kora - KOM!". Na izvršni dio komande koji je pod lijevu nogu, iskorači se desnom još jedan korak i lijevom produži kretanje trčećim korakom. Prelaz iz kretanja trčećim korakom u korak, izvodi se na komandu "Kora - KOM!" Na izvršni dio komande koji je pod lijevu nogu, iskorači se desnom još jedan korak i lijevom produži kretanje korakom.

f) Kretanje trkom

Član 36.

Kretanje vatrogasaca i vatrogasne jedinice trkom s mjesta započinje na komandu "Trkom na - PRIJED!". Radi prijelaza iz kretanja korakom ili trčećim korakom u trk izdaje se komanda "trKOM!". Radi prelaza iz trka u kretanje trčećim korakom izdaje se komanda "Trčećim kora - KOM!". Na tu komandu pretrči se tri do četiri koraka i prede se u kretanje trčećim korakom.

g) Zaustavljanje

Član 37.

Pri kretanju korakom radi zaustavljanja odjeljenja ili voda (ili druge formacije) izdaje se komanda "Odjeljenje STOJ!" ili "Vod STOJ!". Pod lijevu nogu komanduje se "odjeljenje (vod)", a pod desnu "STOJ!". Na tu komandu iskorači se još jedan korak lijevom nogom, primakne se desna noga k lijevoj nozi i zauzme stav pozor. Pri kretanju trčećim korakom iskorači se još dva koraka, primakne se noga k nozi u taktu koraka i zauzima stav pozor. Pri kretanju trkom iskorači se još tri, četiri koraka, primakne se noga k nozi i zauzima stav pozor.

h) Zahođenje (zavođenje)

Član 38.

Odjeljenje (ili druga formacija) zahodi s mjesta i u kretanju. Vatrogasci su postrojani u jednu ili više kolona.

i) Zahođenje (zavođenje) s mjesta

Član 39.

Radi zahođenja s mjesta, starješina odjeljenja (ili druge formacije) izdaje komandu "Odjeljenje (vod,..) desnim (lijevim) krilom, običnim korakom na - PRIJED!". Krilni vatrogasac označene strane krene punim korakom i zahodi, a. krilni suprotnog krila (oko kojeg se zahodi) kreće se vrlo kratkim korakom. Ostali vatrogasci u vrsti kreću se poravnavajući se s krilom koje zahodi. Kada, je zahođenje izvedeno koliko je bilo potrebno, starješina izdaje komandu "ra-VNO!". Na tu komandu svi vatrogasci produžuju kretanje punim korakom.

j) Zahođenje (zavođenje) u kretanju

Član 40.

Radi zahođenja u kretanju starješina odjeljenja (ili druge formacije) izdaje komandu "Desnim (lijevim)-KRILOM!". Daljnje radnje zahođenja vatrogasaca iste su kao i kod zahođenja s mjesta.

VI - VATROGASNI OBJEKTI I DEŽURSTVA

1) Vatrogasni objekti

Član 41.

Vatrogasne jedinice za svoje aktivnosti i čuvanje vatrogasnih vozila, sredstava i opreme koriste vatrogasne objekte u skladu sa propisom iz člana 159. stav 1. tačka 3) Zakona. Korištenje vatrogasnih objekata reguliše se kućnim redom, koji donosi starješina vatrogasne jedinice.

2) Dežurstvo u vatrogasnim jedinicama

Član 42.

Prilikom preuzimanja dužnosti, vatrogasac je dužan:

- 1) provjeriti zadatke kojim su određene njegove obaveze;
- 2) preuzeti i pregledati knjige evidencije iz Člana 45. ove uredbe;
- 3) da u odgovarajuću knjigu evidencije unese eventualne neispravnosti vozila, sredstava i opreme uočenih pregledom.

Član 43.

U toku dežurstva, u vatrogasnoj jedinici vode se slijedeće knjige evidencije:

- 1) primljenih poziva za intervencije;
- 2) dežurstva u koju se upisuju sve aktivnosti koje su se odvijale tokom dežurstva, kao i primopredaju dežurstva;
- 3) izlaska i dolaska vatrogasnih vozila i druge opreme,
- 4) dolaska na posao i odlaska vatrogasca sa posla.

Član 44.

U dispečerskom centru vatrogasne jedinice mora se nalaziti:

- 1) plan zaštite od požara opštine/grada, kantona;
- 2) karta područja djelovanja vatrogasne jedinice;
- 3) plan zaštite od požara pravnih lica, državnih organa i drugih institucija kod kojih je povećana požarna opasnost;
- 4) taktičko - operativni plan djelovanja vatrogasne jedinice;
- 5) spisak vatrogasaca sa tačnim adresama i njihovim telefonskim brojevima;
- 6) podaci o vatrogasnim jedinicama susjednih općina i grada, kao i drugim vatrogasnim jedinicama bitnim za djelovanje u slučaju zajedničke intervencije.

Član 45.

Vatrogasac dok se nalazi na dužnosti nosi uniformu ili radnu odjeću, a za vrijeme vježbe i u toku vatrogasne intervencije, obavezno, koriste propisanu zaštitnu odjeću i opremu.

U svečanim prilikama vatrogasac nosi svečanu uniformu.

VII - IZVJEŠTAJI O VATROGASNOJ INTERVENCIJI, ANALIZA VATROGASNE INTERVENCIJE, VATROGASNE VJEŽBE

1) Izvještaj o vatrogasnoj intervenciji

Član 46.

Rukovodilac akcije gašenja požara, dužan je nakon završetka intervencije na gašenju požara ili druge intervencije zaštite i spašavanja, sačiniti izvještaj o intervenciji koji sadrži:

- 1) evidencioni redni broj intervencije,
- 2) naznaku vatrogasne smjene koja je učesvovala na intervenciji,
- 3) vrijeme (datum, sat i minut) primljenog obavještenja o požaru ili drugom događaju,
- 4) način dojava (npr. telefonom, lično, automatska dojava, kurir i sl.),
- 5) podatke o dojavitelju (ime i prezime, adresa, broj telefona), :
- 6) mjesto intervencije (mjesto, naselje, opština),
- 7) vrsta intervencije,
- 8) uzrok intervencije (požar, poplava, saobraćajna nesreća, tehnička intervencija, tehničko - tehnološka nesreća i sl.),
- 9) vrijeme dolaska na intervenciju,
- 10) vrijeme kad je upotrebljeno sredstvo za gašenje,

- 11) vrijeme lokaliziranja požara,
- 12) vrijeme likvidacije požara ili druge radnje, odnosno vrijeme završetka akcije po drugom događaju,
- 13) okvirna procjena pričinjene štete na pokretnim stvarima, na nekretninama i ukupna šteta,
- 14) snage i sredstva, sprave i opremu koje su učestvovala u intervenciji i broj vatrogasnih jedinica,
- 15) podatke o vlasniku, odnosno korisniku objekta ili imovine,
- 16) podatke o uništenim ili oštećenim vatrogasnim vozilima, opremi, uređajima i drugim sredstvima,
- 17) podatke o svim učesnicima na intervenciji (broj vatrogasaca, građana, uposlenika pravnih lica, pripadnika službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite, pripadnika drugih vatrogasnih jedinica, medicinskog osoblja, policije, oružanih snaga i sl.),
- 18) podatke o povrijeđenim i poginulim vatrogascima i ostalim učesnicima intervencije,
- 19) podatke o vozilima koja su učestvovala na intervenciji, vrijeme njihovog odlaska i dolaska, pređeni kilometri i moto sati rada vatrogasnog vozila,
- 20) opis zatečenog stanja po dolasku na intervenciju,
- 21) opis rada u toku intervencije (postupke rukovodioca akcije gašenja, vatrogasaca i drugih učesnika u intervenciji),
- 22) ostale napomene.

2) Analiza vatrogasne intervencije

Član 47.

Vatrogasna jedinica organizuje analizu karakterističnih vatrogasnih intervencija, za potrebe stvaranja baze stručno-iskustvenih pokazatelja, koji će poslužiti u koncipiranju i razradi taktike gašenja budućih požara, određivanju adekvatnih snaga i sredstava potrebnih za efikasnu intervenciju te otklanjanje uočenih propusta prilikom izvođenja intervencije.

Osnovni elementi sadržaja analize za gašenje požara su:

- 1) dojava požara,
- 2) opis događaja,
- 3) razvoj i gašenje požara,
- 4) broj stradalih i materijalna šteta,
- 5) uzrok požara,
- 6) analiza propusta,
- 7) zaključak o uspješnosti intervencije,
- 8) taktička skica akcije gašenja požara.

Član 48.

Na osnovu sagledavanja svih elemenata akcije gašenja požara ili akcije zaštite i spašavanja, daje se ocjena o uspješnosti intervencije vatrogasne jedinice (uspješna, djelimično uspješna, neuspješna), kao i razlozi davanja ocjene što ovjerava starješina vatrogasne jedinice.

Raspravu i analizu karakterističnih intervencija organizuje vatrogasna jedinica u saradnji sa svim učesnicima na gašenju požara.

3) Javne vatrogasne vježbe

Član 49.

Radi što kvalitetnijeg osposobljavanja vatrogasaca i vatrogasnih jedinica za gašenje požara, zaštitu i spašavanje ljudi, kao i provjere osposobljenosti, planiraju se javne vatrogasne vježbe.

Organizator javne vatrogasne vježbe utvrđuje program vježbe, koji sadrži slijedeće cjeline:

- 1) cilj vježbe,
- 2) datum, vrijeme i lokaciju vježbe,
- 3) učesnike vježbe,

- 4) sastav komande vježbe,
- 5) simuliranje požara, akcidenata i sl.,
- 6) pregled zadataka na vježbi, broj vatrogasaca za realizaciju svakog zadatka, pregled vozila, opreme, uređaja i sredstava za gašenje požara, sa kojom će se ti zadaci realizovati i drugi elementi vezani za realizaciju zadataka,
- 7) način i postupak aktiviranja vatrogasnih jedinica - učesnika u vježbi,
- 8) pravac kretanja jedinice,
- 9) skica terena - objekta sa prijedlogom pojedinih zadataka iz sastava vježbe,
- 10) zadatak po završetku vježbe sa učesnicima vježbe,
- 11) sanitetsko obezbjeđenje vježbe,
- 12) analiza vježbe uz prisustvo učesnika vježbe.

Organizator vježbe blagovremeno obavještava sve učesnike javne vatrogasne vježbe i pribavlja saglasnost od nadležne policijske uprave, kao i upravitelja stambenog objekta ili vlasnika ili korisnika građevine ili prostora čiji se objekti koriste za vatrogasnu vježbu.

Organizator vatrogasne vježbe može, u cilju propagiranja vatrogasne djelatnosti, obavijestiti sredstva informisanja o izvođenju vježbe.

VIII - SVEČANOSTI, TAKMIČENJA I POČASTI 1) Svečanosti

Član 50.

U povodu obilježavanja prigodnih godišnjica rada vatrogasnih jedinica, davanja svečane izjave pripadnika dobrovoljne vatrogasne jedinice i promovisanja vatrogasaca u činove, dodjele odlikovanja, takmičenja, susreta i drugih svečanosti primjenjuje se postupak utvrđen ovom uredbom, a na osnovu programa koji utvrđuje organizator svečanosti.

Tokom aktivnosti iz stava 1. ovog člana vatrogasci nose svečanu vatrogasnu uniformu.

Član 51.

Svečani stroj formira se na način da se na desnom krilu stroja postavlja zastavni vod sa državnom i zastavom vatrogasne jedinice, a do zastavnog voda postrojavaju se vatrogasci u uniformama i druge jedinice ako učestvuju.

Pripadnici dobrovoljne vatrogasne jedinice koji daju svečanu izjavu, postrojavaju se ispred stroja. Starješina dobrovoljne vatrogasne jedinice predaje raport predsjedniku dobrovoljnog vatrogasnog društva ili višem vatrogasnom funkcioneru, ako je prisutan.

Starješina dobrovoljne vatrogasne jedinice ili drugi određeni član te jedinice čita svečanu izjavu, a vatrogasci koji daju svečanu izjavu, glasno ponavljaju tekst poslije njega.

Tekst svečane izjave glasi:

"Ja (M.M.) izjavljujem da ću kao dobrovoljni vatrogasac svoju dužnost na spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili drugom prirodnom nesrećom uvijek i na svakom mjestu izvršavati savjesno, požrtvovano i disciplinovano i braniti ugled dobrovoljnog vatrogastva i vatrogasne organizacije."

Član 52.

U svim svečanim prilikama kao i na takmičenjima, vatrogasna jedinica nastupa sa svojom zastavom.

Na jarbol se podiže: državna i vatrogasna zastava.

Zastave do jarbola donose, krećući se ispred postrojenih vatrogasnih jedinica, četiri do šest članova vatrogasnih jedinica, tako što prvo donose državnu, iza nje i vatrogasnu zastavu.

Prilikom podizanja zastava iz stava 2. ovog člana na jarbol, intonira se himna Bosne i Hercegovine.

Član 53.

Dodjela odlikovanja i priznanja pripadnicima vatrogasnih jedinica, promovisanje članova dobrovoljnog vatrogasnog društva u činove i klase vrši se pred svečanim strojem ili skupom.

Ispred stroja postrojavaju se pripadnici vatrogasnih jedinica koji se odlikuju ili unapređuju. Odluku o unapređenju člana dobrovoljnog vatrogasnog društva u čin vatrogasca i uručenje uvjerenja vrši komandir jedinice dobrovoljnog vatrogasnog društva. Odluku o dodjeli odlikovanja i priznanja, odnosno o unapređenju u više činove i uručivanje odlikovanja, priznanja i diploma članovima dobrovoljnog vatrogasnog društva vrši predsjednik dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Član 54.

Defile je svečani ešalon vatrogasnih jedinica i njihovih vatrogasnih vozila, sredstva i opreme na mjestu gdje se odvija manifestacija.

Organizator defilea je obavezan u propisanom roku prijaviti nadležnoj policijskoj upravi, defile kao javnu manifestaciju. S obzirom na broj članova i jedinica koji treba da učestvuju u defileu, u redu vatrogasaca može biti dva, četiri ili šest lica.

Ešalon sačinjavaju:

- 1) nosioci državne zastave,
- 2) nosioci vatrogasne zastave ili vatrogasnog amblema,
- 3) starješina defilea sa dva pomoćnika,
- 4) zastava vatrogasnih jedinica,
- 5) vatrogasni pioniri i omladina,
- 6) članovi - žene vatrogasnih jedinica,
- 7) članovi - vatrogasci,
- 8) pripadnici službi zaštite i spašavanja i specijaliziranih jedinica civilne zaštite (ako učestvuju),
- 9) pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (ako učestvuju),
- 10) ostali učesnici.

Motorizovani dio ešalona sačinjavaju vatrogasna vozila (prvo komandno vozilo, zatim laka, srednje teška i na kraju teška vozila). Ako u defileu učestvuje i vatrogasna tehnika starije izvedbe, svrstava se ispred motorizovanog dijela ešalona.

U vatrogasnom vozilu su samo vozač i pratilac, oba u uniformi sa šljemom.

Član 55.

Starješina defilea može se nalaziti i u vozilu ako vatrogasna jedinica posjeduje otvoreno vozilo. Starješina defilea, oba pomoćnika i nosioci zastava na rukama imaju bijele rukavice. Vatrogasnu zastavu, vatrogasci nose na desnom ramenu, a kod pozdrava, zastava se nagine za 45° naprijed.

2) Takmičenja

Član 56.

Kod organizovanja opštinskih, gradskih, kantonalnih, federalnih takmičenja vatrogasnih jedinica, defile se organizuje istim redosljedom, s tim što se ispred vatrogasne jedinice (takmičarskih ekipa) nosi tabla sa nazivom vatrogasne jedinice opštine, grada ili kantona, što zavisi od vrste takmičenja ili dogovora organizatora i učesnika.

Član 57.

Nakon dolaska na poligon za postrojavanje vatrogasnih jedinica, vatrogasci koji nose zastave staju na sredinu mjesta predviđenog za postrojavanje, tako da vatrogasne jedinice zauzimaju naizmjenično mjesta lijevo i desno od njih.

Komandant ešalona predaje raport protokolom određenom licu.

Član 58.

Vatrogasne jedinice učesnice svečanosti postrojavaju se na način kao i na početku svečanosti na komandu starješine. Nakon saopštenja rezultata i podjele nagrada i priznanja utvrđenih protokolom

svečanosti, na komandu "Pozdrav zastavi" uz intoniranje himne Bosne i Hercegovine spuštaju se zastave sa jarbola, čime je program svečanosti završen.

3) Počasti

Član 59.

Počasna vatrogasna straža i pratnja dodjeljuje se umrlim vatrogascima, kao i prilikom polaganja vijenaca na spomen obilježja.

Član 60.

Povodom iznenadne smrti vatrogasca, koji je bio uposlenik vatrogasne jedinice ili je poginuo u toku akcije gašenja požara ili druge intervencije tokom zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća vatrogasna jedinica je dužna:

- 1) izjaviti saučešće porodici preminulog - poginulog,
- 2) na vatrogasnom objektu istaći zastavu vatrogasne jedinice na pola koplja do dana kada je preminuli - poginuli sahranjen,
- 3) obezbijediti da se ispred kovčega uz odar položi: vatrogasni šljem, jastučić sa odlikovanjima (državna i vatrogasna) umrlog, ukoliko ih je imao. Starješina ili komandir vatrogasne jedinice, može odrediti i druge postupke i radnje koje će vatrogasna jedinica preduzeti u čast preminulog člana vatrogasne jedinice.

Član 61.

Počasnu stražu sačinjavaju najmanje četiri vatrogasca pored odra umrlog vatrogasca u vrijeme i na mjestu kako to odredi starješina ili komandir vatrogasne jedinice.

Vatrogasci koji su određeni za počasnu stražu odjeveni su u svečane vatrogasne uniforme sa šapkom i bijelim rukavicama.

Član 62.

Pratnja na sahrani se formira sljedećim redom: nosioci zastava, članstvo u formaciji, nosioci vijenaca, odlikovanja i priznanja umrlog, počasna pratnja (vod), kovčeg umrlog, najuža porodica i drugi učesnici.

Član 63.

Lice određeno ispred vatrogasne jedinice prigodnim govorom će se oprostiti od umrlog.

Član 64.

Članovi počasne pratnje (voda) pozdravljaju pogledom, a komandir počasne pratnje i uz pozdrav rukom, kao i svi ostali prisutni u vatrogasnim uniformama.

Vatrogasna priznanja i odlikovanja umrlog nosi vatrogasac sa dva pratioca u svečanoj uniformi i bijelim rukavicama.

IX - EVIDENCIJE

Član 65.

Vatrogasne jedinice vode knjige evidencije u skladu sa propisom iz člana 74. stav 2. Zakona.

X - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 66.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaju da važe Pravila službe u vatrogasnim jedinicama ("Službeni list SRBiH", broj 19/91), kao i kantonalni propisi kojim su bila uređena pitanja koja su regulisana ovom uredbom.

Član 67.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 86/11
14. februara 2011. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.